

Odramatiskt på stocklöpningsfronten

FOTO: HANS JONSSON

sena sådder har sortvalet marginell betydelse då de känsligaste sorterna sållats bort i provningen.

Vernalisationen, som i huvudsak påverkas av temperaturen, landade i år på en relativt låg nivå. I den period vi brukar jämföra med, det vill säga i månadsskiftet mars–april till slutet av juni, samlade vi i år 92 vernalisationstimmar. Det kan jämföras med 90 förra året och drygt 110 problemåret 2015. Den lägst uppmätta vernalisationen hade vi under den varma säsongen 2018.

Årets försök

Även om året som sådant blev odramatiskt ur stocklöpnings-synpunkt så blev sådden av stocklöpningsförsöken desto mer dramatisk. I mars föll det nära 100 mm regn vilket gjorde det svårt att hitta dagar för sådd. Alltså raka motsatsen mot föregående år då vi övervägde att vattna upp försöket på grund av för torra betingelser i mars.

Första såtidpunkten såddes dock under fina betingelser den 28 februari, men den andra fick tvingas ner söndagen den 9 mars mellan skurarna. Planen var sen att så en tredje såtidpunkt en vecka senare, men det fick vi till slut överge på grund av allt för våta betingelser.

Även om det blev lite skorpa så blev bestånden ändå okej och

Tidigt vårbruk 2024? Då bör du beställa hem någon av sorterna Gabriela KWS, Selma KWS, Caprianna KWS eller Skelby till nästa säsong.

Listan över sorter som lämpar sig extra väl för tidig sådd är relativt oförändrad efter sammanvägning av årets försöksresultat. Toppar gör Gabriela KWS, Selma KWS och Caprianna KWS, men som nykomling i toppsegmentet finner vi även Skelby. Nedan kan du läsa mer om hur sorterna testas och klassificeras från stocklöpningssynpunkt.

Den sena sådden i år har gjort att stocklöpningsdiskussionerna under säsongen varit få.

Medelsådatum hamnade kring den 18 april och få fält såddes innan den 7:e. Vid så

Rekommendationer för tidig sådd

Avvakta med sådd, hög risk för stocklöpning. Få daggrader att tjäna	Välj sort lämplig för tidig sådd	Välj sort med minst medelgod stocklöpningstolerans	Alla marknadssorter går bra att så
Innan 20 mars	20-25 mars	26 mars-1 april	2 april och framåt

vi fick bra spridning gällande stocklöpningsfrekvensen.

Repetition

Att så tidigt innebär alltid ett risktagande gällande stocklöpning. Men vad menar vi då med tidigt?

Sett till historiska väderdata och den stocklöpningsmodell vi använder för att bedöma risken för stocklöpning, så går det en tydlig gräns kring den 25 mars.

Sår man innan dess så menar vi att det är tidigt. Då är det cirka 30 procent risk för ett stort antal stocklöpare, om inte den valda sorten särskilt lämpar sig för tidig sådd.

Att så innan den 20 mars avråder vi ifrån, då risken för stocklöpning börjar bli allt för stor samt att daggraderna som man tjänar för tillväxt är väldigt få. Vid sådd mellan den 25 mars och 2 april är stocklöpningsrisken mycket liten, förutsatt att en sort med åtminstone medelgod stocklöpningstolerans väljs.

När vi i tabellen anger sen sådd avses sådd efter den 2

april. Då bör alla sorter på listan kunna sås utan någon större risk.

Fröpartiet spelar roll

Med jämna mellanrum kommer dock sortpartier, som har drabbats av inkorsning under fröproduktionen, in på marknaden. Det kan i princip drabba vilken sort som helst och kan vara svårt att testa i förväg.

Vidare så har alla fröpartier ett visst ”brus”, det vill säga 0–200 stocklöpare per hektar som varierar mellan år. Detta brus går heller inte att testa för, då en sort kan ha litet brus ena året och ett högre nästa. Det hänger helt enkelt ihop med hur fröproduktionen har lyckats just det året.

Sortval

Mest lämpade för tidig sådd är sorterna Gabriela KWS, Selma KWS, Caprianna KWS och Skelby. Vid sådd 25 mars eller tidigare bör någon av dessa sorter väljas. Bland CONVISO SMART-sorterna har Smart

Lienna KWS och Smart Fjola KWS visat sig starkast, men dessa hamnar i kategorin för medelgod stocklöpningstolerans.

Hela listan över de sorter med medelgod tolerans finner ni nedan. Övriga sorter, som inte ligger med i listan, bör inte sås före den 2 april då risken för stocklöpning bedöms vara för hög eller att sorten inte testats tillräckligt i försöken än.

Joakim Ekelöf
NBR Nordic Beet Research

Sorter med medelgod stocklöpningsresistens

Sort	Förädlare
Smart Lienna KWS	KWS
Ians	SESVDH
Egelev	SESVDH
Smart Fjola KWS	KWS
Morgan	Strube
Fabienna KWS	KWS
Smart Iberia KWS	KWS
Miracula KWS	KWS
Naskov	DLF Beet Seed
Catapult	DLF Beet Seed
Nasser	Strube
Tattoo	DLF Beet Seed
Klimt	Strube
Smart Alexa KWS	KWS
Falster	SESVDH
Evalotta KWS	KWS
Davinci	DLF Beet Seed
Roxy	DLF Beet Seed
Fanfare	DLF Beet Seed
Daphna	KWS
Cachemire	SESVDH
Aragon	DLF Beet Seed
Ingvar	Strube

Listan är rangordnad efter antal stocklöpare i de försök sorterna varit med i. Sorter som endast har testats i ett fåtal försök har flyttats ner i listan.

Ackumulerad vernalisation vid olika såtidpunkter 2021-2023

(Väderdata från Borgeby har använts för beräkningarna)

Sådatum	Vernalisation 2021	Vernalisation 2022	Vernalisation 2023
27 februari	172	136	148
15 mars	141	114	138
25 mars	120	92	106
30 mars	108	85	97
5 april	96	70	85
15 april	71	51	66